

Sygn. akt XVII AmE 291/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 maja 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Wydział XVII Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Bogdan Gierzyński

po rozpoznaniu w dniu 10 maja 2021 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w miejscowości P.

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia z dnia 29 lipca 2019 r., znak: (...)

I. oddala odwołanie;

II. zasądza od powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w miejscowości P. na rzecz pozwanego Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych) z tytułu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia SO Bogdan Gierzyński

Sygn. akt XVII AmE 291/19

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 29 lipca 2019 r., znak: (...), na podstawie art. 479⁽⁴⁸⁾ § 2 k.p.c. w zw. z art. 30, art. 56 ust. 2, art. 56 ust. 1 pkt 3a i art. 56 ust. 6 i 6a, w zw. z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz.U. z 2019 r., poz. 755 i 730), w zw. z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz.U. z 2007 r., Nr 133, poz. 924), oraz na podstawie art. 104 k.p.a. w zw. z art. 30 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne, po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu w dniu 11 marca 2019 r., na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy - Prawo energetyczne, postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia przedsiębiorcy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w miejscowości P. kary pieniężnej za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r., po rozpatrzeniu odwołania z dnia 3 lipca 2019 r. przedsiębiorcy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w miejscowości P. od decyzji Prezesa URE z dnia 17 czerwca 2019 r. znak: (...) wymierzającej karę pieniężną, zmienił w części zaskarżoną decyzję poprzez zastąpienie pkt 2 sentencji zaskarżonej decyzji następującym brzmieniem:

„Za działanie wymienione w punkcie 1 wymierzam przedsiębiorcy (...) Sp. z o.o. karę pieniężną w kwocie (...) zł (słownie: jedenaście tysięcy sześćset szesnaści złotych zero groszy)“.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył (...) Sp. z o.o. z siedzibą w miejscowości P. w części, tj. w zakresie wymierzenia Odbiorcy kary pieniężnej w kwocie (...) zł.

Odwołujący zarzucił zaskarżonej decyzji naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

- a. art. 56 ust. 6a ustawy Prawo energetyczne poprzez jego niezastosowanie;
- b. art. 56 ust. 6 ustawy Prawo energetyczne poprzez jego wadliwą wykładnię, co doprowadziło do jego niewłaściwego zastosowania, czego skutkiem było orzeczenie wobec odbiorcy nadmiernie wysokiej kary pieniężnej;
- c. § 9 pkt 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2017 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz.U. Nr 133, poz. 924) poprzez jego niezastosowanie.

Wobec powyższego odwołujący wniósł o:

- 1) zmianę zaskarżonej decyzji w zakresie wymierzenia Odbiorcy kary pieniężnej poprzez odstąpienie od wymierzania kary pieniężnej wobec Odbiorcy, ew. dalsze miarkowanie orzeczonej kary pieniężnej;
- 2) zasądzenie od Organu na rzecz Odbiorcy kosztów niniejszego postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Odwołujący wniósł ponadto o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z:

1. załączonych do odwołania dokumentów na okoliczności zawyżenia nałożonej kary pieniężnej, tj. ;
 - załącznik nr 1 do zawiadomienia o wszczęciu postępowania administracyjnego z dnia 11 marca 2019 r. (kopia),
 - decyzja Prezesa URE z dnia 17 czerwca 2019 r. wraz z uzasadnieniem (kopia),
 - decyzja Prezesa URE z dnia 29 lipca 2019 r. wraz z uzasadnieniem (kopia),
 - wydruk informacji odpowiadającej odpisowi pełnemu z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego Odbiorcy,
2. zeznań świadka A. P., na okoliczności na okoliczności zawyżenia nałożonej kary pieniężnej.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o:

1. oddalenie odwołania,
2. pominięcie dowodu z zeznań świadka, A. P. na okoliczności wskazane w uzasadnieniu odwołania, jako nieistotnego dla rozstrzygnięcia sprawy,
3. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki po przeprowadzeniu postępowania dowodowego decyzją z dnia 17 czerwca 2019 r., znak: (...), orzekł, że (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. w dniach 10-12,19, (...)–28 sierpnia 2015 r. w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego w P., przy ul. (...), gm. K., naruszył obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r - Prawo energetyczne

(Dz.U. z 2019 r., poz. 755, z późn. zm.), co podlega karze pieniężnej określonej w art. 56 ust 1 pkt 3a tej ustawy. W konsekwencji Prezes URE nałożył na powoda karę pieniężną w wysokości 14.262 zł. **/k.40-48 akt adm./**

8 lipca 2019 r. do Prezesa URE wpłynęło odwołanie przedsiębiorcy z dnia 3 lipca 2019 r. od ww. decyzji. Odbiorca zarzucał w nim, że plan ograniczeń sporządzony na okres od dnia 1 września 2014 r. do dnia 31 sierpnia 2015 r. zawierał dane dotyczące mocy umownej sprzeczne z treścią zamówienia mocy umownej do umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej, w którym zamówiona moc umowna na sierpień wynosiła 700 kW, natomiast plan wprowadzania ograniczeń sporządzony dla odbiorcy zawierał moc umowną na poziomie 550 kW. Tym samym uwzględnił niewłaściwe ograniczenie poboru energii w 11 stopniu zasilania, powinno ono wynosić 700 kW, a wynosiło 550 kW, ponadto nie zapewniał równomiernego obniżania mocy w stopniach zasilania od 12 do 19. **/k. 26 akt adm./**

Prezes URE dokonał ponownej analizy akt sprawy i w konsekwencji, w szczególności uwzględniono przy wyliczeniu przekroczenia dopuszczalnego poboru mocy przez powoda w dniach 10-12, 19, 21, 26-28 sierpnia 2015 r. rozkład redukcji mocy, sporządzony przez operatora systemu dystrybucyjnego, przy uwzględnieniu: mocy bezpiecznej, wynikającej z pkt 1.15 załącznika nr 2 do umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej z dnia 29 kwietnia 2015 r., tj. 300 kW, oraz wartości mocy umownej, wynikającej z zamówienia z dnia 18 maja 2015 r. i obowiązującej w okresie wprowadzenia ograniczeń, tj. 700 kW. **/k. 118 akt adm./**

Na podstawie rozkładu redukcji mocy oraz na podstawie danych dotyczących poboru mocy w tych dniach przekazanych przez operatora systemu dystrybucyjnego dokonano przeliczenia wartości przekroczeń w poszczególnych godzinach doby w dniach 10-31 sierpnia 2019 r. **/k. 3-4, k. 128-129 akt adm./**

Po rozpatrzeniu odwołania powoda z dnia 3 lipca 2019 r. od decyzji z dnia 17 czerwca 2019 r. znak: (...), Prezes URE zaskarżoną decyzją z dnia 29 lipca 2019 r. zmienił decyzję z dnia 17 czerwca 2019 r. w ten sposób, że obniżył wymierzoną powodowi karę pieniężną do kwoty (...) zł, nie uwzględnił natomiast pozostałych zarzutów odwołania z dnia 3 lipca 2019 r.

(...) S.A. ((...)) w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości, spowodowanych m.in. wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych i rzekach, stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt. 11d P.e., wprowadzając, na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 tej ustawy, od godz. 10:00 w dniu 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Działając na podstawie art. 11c ust. 3 P.e., w dniu 10 sierpnia 2015 r. (...) S.A. powiadomiły Ministra Gospodarki (obecnie: Minister (...)) i Prezesa URE o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłosiły Ministrowi Gospodarki konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 P.e., tj. w trybie wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia o wprowadzeniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej do dnia 31 sierpnia 2015 r. **/okoliczność bezsporna/**

Rada Ministrów pozytywnie rozpatrzyła wniosek Ministra Gospodarki wydając w dniu 11 sierpnia 2015 r. rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw pod poz. 1136 i wprowadziło ww. ograniczenia w okresie od dnia 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do dnia 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00. **/okoliczność bezsporna/**

Odbiorca posiadał zawartą z (...) umowę o świadczenie usług dystrybucji nr (...) z dnia 29 kwietnia 2015 r. Zgodnie z § 1 ust. 1.15 Załącznika nr 2 do ww. umowy Odbiorca zobowiązany był do ograniczenia poboru mocy w przypadku wprowadzenia ograniczeń na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów.

(...) S.A. ((...)) operator systemu dystrybucyjnego, do którego sieci jest przyłączony obiekt powoda: punkt poboru energii elektrycznej w P., przy ul. (...), gm. K., przedstawił zbiorcze dane wskazujące na stopień niedostosowania się odbiorców do wprowadzonych ograniczeń ujętych w planie wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii

elektrycznej, obowiązującym w dniach od 10 do 31 sierpnia 2015 r. (...) sporządził dla powoda plan wprowadzania ograniczeń na okres od dnia 1 września 2014 r. do dnia 31 sierpnia 2015 r. Plan wprowadzania ograniczeń został sporządzony przez (...) w oparciu o obowiązującą w momencie jego sporządzania moc umowną w wysokości 550 kW. **/k. 23, pismo OSD z dnia 23 maja 2019 r. - k. 21 akt adm./**

Na podstawie powyższych danych zostały wygenerowane informacje wskazujące na stopień niedostosowania się powoda do wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w odniesieniu do punktu poboru energii elektrycznej, zlokalizowanego w P. przy ul. (...), gm. K.. **/okoliczność bezsporna/**

Wielkości danych dotyczących Odbiorcy wynikające z Planu wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które obowiązywały Odbiorcę w okresie od 10 do 31 sierpnia 2015 r., zostały przekazane Odbiorcy przez (...) w piśmie z dnia 28 sierpnia 2014 r. o sygn. (...). Przy piśmie z dnia 23 maja 2019 r. o znaku (...) przedstawił zestawienie przesyłek pocztowych oraz rozdzielnik z widoczną nazwą Odbiorcy potwierdzające nadanie przedmiotowej przesyłki, a także oświadczył, że nie otrzymał zwrotu ww. przesyłki.

W dniu 19 maja 2015 r. do (...) wpłynęło zamówienie mocy umownej przez powoda na pozostałe miesiące roku, tj. od czerwca do grudnia 2015 r. Powód na miesiąc sierpień zamówił moc umowną w wysokości 700 kW. **/k. 26 akt adm./**

Zamówienie mocy umownej zostało przyjęte przez (...) i weszło w życie z dniem 1 czerwca 2015 r. **/k. 26 v akt adm./**

Jak wynika z oświadczenia (...), nie otrzymał on od Powoda wniosku o korektę opracowanego planu wprowadzania ograniczeń w związku ze zwiększeniem mocy umownej. **/k. 21 akt adm./**

Z informacji przedstawionych Prezesowi URE przez (...) dla mocy umownej 700 kW, wskazujących na stopień niedostosowania się Odbiorcy do wprowadzonych w dniu 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynika, że Odbiorca w dniach 10 -12,19,21, 26 - 28 sierpnia 2015 r. przekroczył obowiązujące go - zgodnie z Planem wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej - wartości poboru mocy.

Na podstawie danych przekazanych przez (...) S.A. dotyczących poboru energii elektrycznej przez odbiorcę w poszczególnych godzinach doby w dniach od 10 do 31 sierpnia 2015 r., przekazanych przy piśmie (...) S.A. z dnia 22 lipca 2016 r. oraz ww. rozkładu poboru mocy, przedstawionego przez (...) S.A. w piśmie z dnia 22 lipca 2019 r., Prezes URE opracował w formie tabelarycznej wartości przekroczenia dopuszczalnego poziomu poboru mocy w dniach 10-31 sierpnia 2019 r., przy uwzględnieniu stopni zasilania, tak jak w piśmie OSD z dnia 22 lipca 2019 r. **/k. 3-4, k. 118, k. 128-129 akt adm./**

Ustalając wartość przekroczenia przez Odbiorcę dopuszczalnego poboru mocy [MW w godzinie] w okresie 10-31 sierpnia 2015 r. wzięto pod uwagę, iż Odbiorca mógł mieć świadomość, że obowiązuje go limit 700 kW w 11 stopniu zasilania, a co za tym idzie obowiązują go wyższe stopnie zasilania w stopniach od 12 do 19, stąd przekroczenia miały wartości:

1. 10 sierpnia 2015 r. łącznie 2, (...) (MW w godzinie),
2. 11 sierpnia 2015 r. łącznie 1, (...) (MW w godzinie),
3. 12 sierpnia 2015 r. łącznie 0, (...) (MW w godzinie),
4. 19 sierpnia 2015 r. łącznie 0, (...) (MW w godzinie),
5. 21 sierpnia 2015 r. łącznie 0, (...) (MW w godzinie),
6. 26 sierpnia 2015 r. łącznie 0, (...) (MW w godzinie),

7. 27 sierpnia 2015 r. łącznie 0, (...) (MW w godzinie),

5. 28 sierpnia 2015 r. łącznie 0, (...) (MW w godzinie), a dla pozostałych dni wartość wyniosła 0, (...) (MW w godzinie).

Łącznie dla wyżej wymienionego okresu Odbiorca przekroczył 3, (...) MW w godzinie.

Przychody przedsiębiorstwa w roku 2018 wyniosły (...) zł. **/k. 37 akt adm./**

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane. Powód nie kwestionował w odwołaniu faktu naruszenia obowiązku stosowania się do ograniczeń.

Nie został uwzględniony wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka, albowiem w ocenie Sądu był zbędny dla dokonania rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, wobec jej wyjaśnienia na podstawie dokumentów zgromadzonych w przedmiotowym postępowaniu, których żadna ze stron postępowania nie zakwestionowała.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył co następuje.

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy wskazać, że okoliczność, w jakiej wysokości następował pobór energii elektrycznej przez powoda, nie była przez powoda kwestionowana w toku postępowania administracyjnego i w złożonym odwołaniu, tym samym nie pozostaje sporna między stronami. Wbrew zarzutowi odwołującego, na skutek odwołania przedsiębiorcy z dnia 3 lipca 2019 r. od decyzji z dnia 17 czerwca 2019 r., znak: (...), pozwany uwzględnił już wcześniej, a mianowicie w decyzji Prezesa URE z dnia 17 czerwca 2019 r., zmienionej zaskarżoną decyzją, konieczność stopniowej redukcji poboru mocy w stopniach zasilania od 19 do 12, z poziomu 700 kW do poziomu 300 kW, dla wszystkich ww. dni – na korzyść odbiorcy i dlatego też poziom przekroczeń w ww. dniach ustalony w zaskarżonej decyzji nie uległ zmniejszeniu. Nastąpiło to również w dniach 19, 21 oraz 26-28 sierpnia 2015 r., a nie tylko w odniesieniu do dni 10-12 sierpnia 2015 r. W tych dniach obowiązywał wyłącznie 11 stopień zasilania, a zatem odbiorcy mogli pobierać moc do wysokości mocy umownej. W przypadku powoda moc umowna, zgodnie z zamówieniem mocy umownej z dnia 18 maja 2015 r., dokonanym przez powoda, wynosiła 700 kW. Prezes URE miarkując karę już w decyzji z dnia 17 czerwca 2019 r., uwzględnił w 11 stopniu zasilania maksymalny dopuszczalny pobór mocy przez powoda w wysokości mocy umownej, tj. 700 kW, wynikający z zamówienia mocy umownej z dnia 18 maja 2015 r. Dlatego też wartości przekroczeń w tych dniach, zarówno w decyzji z dnia 17 czerwca 2019 r. jak i w zaskarżonej decyzji, zostały wskazane na tym samym poziomie, gdyż w tych dniach obowiązywał 11 stopień zasilania. W dniach 10-12 sierpnia 2015 r., poza 11 stopniem zasilania, obowiązywały także inne stopnie zasilania, w tym w dniu 10 sierpnia 2019 r. stopień 20, co spowodowało obniżenie wartości przekroczeń w tych dniach i dalsze obniżenie wymierzonej kary, gdyż Prezes URE uwzględnił niższe wartości przekroczeń w tych dniach, niż wynikające ze sporządzonego dla powoda planu wprowadzania ograniczeń, zgodnie z liniowym rozkładem redukcji mocy, sporządzonym przez (...) w piśmie z dnia 22 lipca 2019 r. Z kolei w dniu 21 sierpnia 2015 r. obowiązywał 11 stopień zasilania, a więc dopuszczalny pobór mocy dla powoda wynosił 0,7 MW. Wartość maksymalnego poboru mocy przez powoda przekroczyła dopuszczalny poziom w 13 godzinie doby - wynosił on 0, (...) MW, a więc przekroczenie w tej godzinie wyniosło 0, (...) MW. Było to jedyne przekroczenie w tej dobie, zatem w dniu 21 sierpnia 2015 r. wartość przekroczeń wyniosła 0, (...) MW.

Niezasadny jest też zarzut naruszenia § 9 pkt 2 rozporządzenia z 2007 r., albowiem ustalone przez pozwanego przekroczenia obowiązujących stopni zasilania w poszczególnych dniach uwzględniały wytyczne, dotyczące równomiernego obniżania mocy elektrycznej pobieranej przez odbiorcę w stopniach od 12 do 19.

Zgodnie z przepisem art. 56 ust. 1 pkt 3a P.e. karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3.

W przedmiotowej sprawie Prezes URE zarzucił powodowi niezastosowanie się do ograniczeń wprowadzonych na podstawie art. 11 i 11d ust. 3 P.e

Stosownie do treści ostatniego przepisu - „W okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia”.

Z kolei w myśl art. 11 ust. 1 pkt 2 P.e. w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła. W razie wystąpienia takiej sytuacji Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki, w drodze rozporządzenia, może wprowadzić na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła (art. 11 ust. 7 P.e.).

Zagrożenie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej może powstać w szczególności w następnym:

- 1) działań wynikających z wprowadzenia stanu nadzwyczajnego;
- 2) katastrofy naturalnej albo bezpośredniego zagrożenia wystąpienia awarii technicznej w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz.U. Nr 62, poz. 558, z późn. zm.);
- 3) wprowadzenia embarga, blokady, ograniczenia lub braku dostaw paliw lub energii elektrycznej z innego kraju na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub zakłóceń w funkcjonowaniu systemów elektroenergetycznych połączonych z krajowym systemem elektroenergetycznym;
- 4) strajku lub niepokojów społecznych;
- 5) obniżenia dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości, o których mowa w art. 9g ust. 4 pkt 9, lub braku możliwości ich wykorzystania. (art. 11c ust. 1 P.e.).

W przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego:

1. podejmuje we współpracy z użytkownikami systemu elektroenergetycznego, w tym z odbiorcami energii elektrycznej, wszelkie możliwe działania przy wykorzystaniu dostępnych środków mających na celu usunięcie tego zagrożenia i zapobieżenie jego negatywnym skutkom;
2. może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin (art. 11c ust. 2 P.e.).

Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego niezwłocznie powiadamia ministra właściwego do spraw gospodarki oraz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7. (art. 11c ust. 3 P.e.).

Z powyższego wynika, iż w razie powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego:

- a) może wprowadzić ograniczenia w dostarczeniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jej części do czasu wejścia Rozporządzenia, o którym mowa w art. 11 ust. 7 P.e., lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin;

b) niezwłocznie powiadamia ministra właściwego do spraw gospodarki oraz Prezesa URE o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie rozporządzenia.

W rozpoznawanej sprawie (...) skorzystały z obu uprawnień tj. w dniach 10, 11 i 12 sierpnia 2015 roku wprowadziły ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej oraz powiadomiły Ministra Gospodarki o konieczności wprowadzenia ograniczeń na dłuższy okres. Rada Ministrów 11 sierpnia 2015 r. wydała rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które wprowadziło te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00.

Regulacje prawne zawarte w art. 11c ust. 2 pkt 2 oraz w art. 11d ust. 3 P.e. pozostają ze sobą w ścisłym związku, albowiem dopiero łączna ich treść określająca podstawę do wprowadzenia ograniczenia przez OSP w okresie występowania zagrożenia, tj. art. 11d ust. 3 P.e. oraz możliwy okres, czemu służy art. 11c ust. 2 pkt 2, którego stosowanie jest możliwe już w sytuacji powstania zagrożenia, umożliwia skuteczne wprowadzenie przedmiotowego ograniczenia przez OSP, tj. w ściśle ograniczonym czasie i na ściśle określonym terytorium.

Nie ma przy tym znaczenia, że art. 11 c ust. 2 pkt 2 P.e. mówi o wprowadzeniu ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, a w art. 11d ust. 3 P.e. mowa jest o wprowadzeniu ograniczeń w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii, ponieważ wdrożenie ograniczeń w przesyłaniu lub dystrybucji energii normowane jest z punktu widzenia operatora, podczas gdy ograniczenia te w istocie stanowią ograniczenia w dostarczaniu energii przekładające się na ograniczenia w poborze tej energii, wywołujące skutki dla odbiorcy.

W związku z powyższym należało uznać, że w danym zakresie ustawodawca posłużył się różnymi określeniami dla opisanego tego samego, jednak z perspektywy dwóch różnych stron, tj. operatora i odbiorcy.

Zwrócenia uwagi wymaga, że w art. 11, 11c i 11 d P.e. ustawodawca wielokrotnie i konsekwentnie posługuje się sformułowaniem o wprowadzeniu „ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii”. Ustawodawca uregulował m.in., iż w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (art. 11 ust. 1 pkt 2 P.e.); podał na czym rzeczono ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej polegają (art. 11 ust. 3 P.e.); upoważnił Radę Ministrów do określenia w drodze rozporządzenia szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń, o których mowa w ust. 1 (art. 11 ust. 6 P.e.), w związku z czym w Rozporządzeniu zawarto szczegółowe zasady i tryb wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz konkretnie w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła, stąd Rozporządzenie odnosi do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, w tym określa zakres planów wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii (art. 11 ust. 6a pkt 4 P.e.); wskazał w art. 11 c ust. 1 P.e. w następstwie czego może powstać zagrożenie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej i jakie kompetencje ma operator w razie powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, włącznie z możliwością wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii (art. 11c ust. 2 P.e.), zaś w art. 11d ust. 1 P.e. wprost odniósł się do sytuacji wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej opisanej w art. 11 c ust. 1 P.e., normując jakie działania podejmuje wówczas operator oraz ustanawiając jednocześnie w art. 11 d ust. 3 P.e. dla operatorów, w okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, możliwość wprowadzania ograniczeń w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia.

Wynika z tego, że skoro ustawodawca cały czas w powołanych przepisach odnosi się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii to w art. 11 d ust. 3 P.e., w którym ustanawia możliwość wprowadzenia ograniczeń w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii na wypadek wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, do którego odnoszą się wszystkie pozostałe wymienione przepisy poruszające kwestie przedsięwzięcia

działań zapobiegawczych w postaci ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, faktycznie reguluje tożsamą czynność wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii.

Ostatecznie za taką konkluzją przemawia uregulowanie z art. 56 ust. 1 pkt 3a P.e., iż karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3. Oznacza ono bowiem, że m.in. na mocy art. 11d ust. 3 P.e. traktującym dosłownie o wprowadzaniu ograniczeń w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii w rzeczywistości wprowadzane są ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii.

W świetle powyższego OSP posiadała kompetencję do wprowadzenia przedmiotowych ograniczeń w poborze energii w myśl art. 11d ust. 3 P.e., zaś okres i zakres terytorialny ich obowiązywania, na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 P.e. wprowadzono od godziny 10:00 - 10 sierpnia 2015 r. z informacją o zgłoszonej konieczności wprowadzenia dalszych ograniczeń w trybie art. 11 ust. 7 P.e. Jak już bowiem wskazano, OSP mogło wprowadzić przedmiotowe ograniczenia do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7 P.e., lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin. Wskazać przy tym należy, iż jedynie realizacja działań zachowaniem przedstawionej wyżej kolejności umożliwiła uzyskanie podstawowego celu powołanej ustawy, jakim jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego w kraju.

Zatem przepis art. 11d ust. 3 P.e. stanowi samoistną materialnoprawną podstawę do wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej a niezastosowanie się do nich przez podmioty do tego zobowiązane jest sankcjonowane karą pieniężną określoną w art. 56 ust. 1 pkt 3a P.e. Tym samym przekroczenie poboru energii nie tylko w dniach od 12 do 31 sierpnia 2015 r. kiedy obowiązywało rozporządzenie Rady Ministrów w kwestii ograniczeń, ale również w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. kiedy obowiązywały ograniczenia wprowadzone przez OSP na mocy art. 11d ust. 3 P.e., jest zagrożone karą pieniężną z art. 56 ust. 1 pkt 3a P.e.

Stosownie do art. 11d ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne w okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia.

Przy czym, skoro to operatorzy systemu elektroenergetycznego wprowadzają ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na zasadzie art. 11d ust. 3 P.e. stosowanie się do ograniczeń w poborze energii obciąża odbiorców tej energii, którzy podlegają karze w razie naruszenia ustalonych przez operatorów ograniczeń. Zgodnie bowiem z treścią art. 56 ust.1 pkt 3a P.e. karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3.

Powód nie dostosował się do wprowadzonych na podstawie art. 11 i 11d ust. 3 P.e ograniczeń w poborze energii. Według Prezesa URE niedostosowanie miało miejsce w dniach 10-12,19, (...) -28 sierpnia 2015 r. w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego w P., przy ul. (...), gm. K., co stwierdził w decyzji z dnia 17 czerwca 2019 r., znak: (...), w której oznaczono wartości przekroczeń poboru i obliczono karę w oparciu o łączne przekroczenie mocy w ciągu tych dni.

Niedostosowanie się przez powoda do ograniczeń wystąpiło pomimo tego, że komunikaty na temat wprowadzenia ograniczeń ogłoszone zostały w radiu w dniu 10 sierpnia 2015 r. o godzinie 7:55 i 19:55 w programie I (...), a bezsprzecznie komunikaty przekazywane drogą radiową były dla powoda wiążące. Wynika to bowiem z § 12 ust. 2 Rozporządzenia ustanawiającego generalny sposób powiadomienia o obostrzeniach drogą radiową w komunikatach energetycznych właśnie w programie I (...) o godzinie 7⁵⁵ i 19⁵⁵. Tym samym wobec powiadomienia powoda drogą radiową zgodnie z § 12 Rozporządzenia, wydanego prawidłowo na podstawie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 11 ust. 6 P.e., ma ono oparcie w przepisach prawa, tym bardziej, że do kompetencji Rady Ministrów przekazano w trybie art. 11 ust. 6 a P.e. w szczególności określenie w rozporządzeniu sposobu podawania do publicznej wiadomości informacji o ograniczeniach w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła. Powyższe nie było kwestionowane przez powoda.

Powód powinien zatem podporządkować się nakazom zawartym w rzeczonych komunikatach. Istotnym jest, że w dalszym ciągu program I (...) jest jednym ze środków komunikowania o najszerszym zasięgu. Takim środkiem nie jest

do tej pory internet, dlatego też przekazywanie komunikatów tą drogą mogłoby stać się wykluczające dla niektórych przedsiębiorców. Natomiast program I (...) jako środek masowego przekazu, który dociera do najszerszego kręgu odbiorców nie może być uznany za system powiadamiania niespełniający standardów demokratycznego państwa prawa.

W ocenie Sądu zaistniała zatem przesłanka do nałożenia na powoda przez Prezesa URE kary pieniężnej, która mająca charakter obligatoryjny.

Zgodnie z art. 56 ust. 3 P.e. wysokość kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1 pkt 1-38, nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. Zgodnie natomiast z ust. 6, ustalając wysokość kary pieniężnej, Prezes URE uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe. Ponadto, według ust. 6a Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek.

Oceniając stopień szkodliwości czynu Sąd musiał wziąć pod uwagę, że powód przekroczył pobór energii w obiekcie zlokalizowanym w P., przy ul. (...), gm. K.. Wartość przekroczenia przez Odbiorcę dopuszczalnego poboru mocy [MW w godzinie] w poszczególnych dniach wynosiła: 10 sierpnia 2015 r. łącznie 2, (...) (MW w godzinie), 11 sierpnia 2015 r. łącznie 1, (...) (MW w godzinie), 12 sierpnia 2015 r. łącznie 0, (...) (MW w godzinie), 19 sierpnia 2015 r. łącznie 0, (...) (MW w godzinie), 21 sierpnia 2015 r. łącznie 0, (...) (MW w godzinie), 26 sierpnia 2015 r. łącznie 0, (...) (MW w godzinie), 27 sierpnia 2015 r. łącznie 0, (...) (MW w godzinie), 28 sierpnia 2015 r. łącznie 0, (...) (MW w godzinie), a dla pozostałych dni wartość wyniosła 0, (...) (MW w godzinie). Łącznie dla wyżej wymienionego okresu Odbiorca przekroczył 3, (...) MW w godzinie.

Przedsiębiorca nie stosując się do ograniczeń wprowadzonych ze względu na wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt 16d P.e., przekraczając w powyższym zakresie wartości określone w planie ograniczeń, bezpośrednio oddziaływał w sposób negatywny na bezpieczeństwo energetyczne kraju. Skutkiem takiego działania mogło być wystąpienie rzeczywistego zagrożenia w pracy całego krajowego systemu elektroenergetycznego. Zagrożenie dla pracy KSE jest potęgowane jeśli również inni odbiorcy nie stosują się do ustalonych ograniczeń w poborze energii, dlatego tak ważne jest podporządkowanie poszczególnych odbiorców wprowadzonym restrykcjom. Nie można zatem nie rozpatrywać naruszenia powoda w kontekście niebezpieczeństwa jakie niesie choćby jednostkowe nieznaczne przekroczenie poboru energii przyczyniające się do ogólnego wzrostu przekroczeń wpływających na pracę KSE. Wobec tego, że nawet nominalnie niewysokie przekroczenie przekłada się na ryzyko doprowadzenia do zakłócenia tak istotnego dla całego kraju systemu, należało uznać, że przekroczenia jakich dopuścił się powód nie były znikomo szkodliwe, dlatego też zasadnym jest przyjęcie, że stopień szkodliwości jest większy niż znikomy.

Dodać należy, iż waga tych przekroczeń jest potęgowana w perspektywie skutków jakie mogą wystąpić w KSE, przez co może dojść do tzw. blackout-u, czyli awarii i kompletnego odcięcia energii mającego daleko idące konsekwencje. Implikacje te jednak nie wystąpiły, dlatego nie doszło ostatecznie do wyrządzenia szkód. Tym niemniej waga naruszonego przez powoda obowiązku jest duża albowiem od jego spełnienia zależało bezpieczeństwo pracy KSE, a przez to bezpieczeństwo energetyczne kraju mające przełożenie na gwarancję dostaw energii do wszystkich odbiorców.

Zgodnie z treścią art. 56 ust. 6a P.e. Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek. Mając zatem na względzie powyższe rozważania nie zostały spełniane przesłanki pozwalające na zastosowanie instytucji odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej.

W tym miejscu należy podkreślić, że powód nie jest podmiotem chronionym przed wprowadzanymi ograniczeniami, jak choćby szpitale i inne obiekty ratownictwa medycznego (§ 6 ust. 1 Rozporządzenia). Będąc zatem zobowiązanym do stosowania się do ograniczeń nie podjął możliwych działań o charakterze ostrożnościowo-prewencyjnym, w tym nie ustalił na przyszłość postępowania, które pozwoliłoby na wdrożenie ograniczeń w dostarczaniu i poborze

energii przyjętych dla powoda w Umowie, adekwatnie do zaordynowanych stopni zasilania. Jeżeli bowiem, wobec specyfiki jego działalności powód nie mógł w odpowiednim czasie wyłączyć urządzeń zasilanych energią elektryczną, to powinien zwrócić się o zwiększenie dopuszczalnej mocy bezpiecznej dla zakładów, czego nie uczynił. Zdaniem Sądu świadczy to o braku należytej staranności powoda w prowadzeniu działalności gospodarczej, który z uwagi na proces produkcji powinien dążyć do zapobiegania podobnym sytuacjom.

Jeśli chodzi o dotychczasowe zachowanie podmiotu Sąd przyjął, iż brak jest danych na temat wcześniejszych naruszeń prawa energetycznego przez powoda w tym zakresie.

Mając na uwadze limit kary określony treścią art. 56 ust. 3 P.e. Sąd uznał więc, że kara w wysokości 11 616,00 zł będzie adekwatna do wysokości przekroczenia. Wysokość kary pieniężnej stanowi bowiem iloczyn (...) zł i łącznego przekroczenia mocy odpowiadającej MW w poszczególnych godzinach doby zaokrąglony w dół do pełnych złotych, tj. (...) x (...) MW = (...) zł. Przy ustalaniu mnożnika Prezes URE wziął pod uwagę, tak samo jak poprzednio poziom najwyższej możliwej ceny rozliczeniowej za 1 MW energii elektrycznej na rynku bilansującym, tj. 1.500 zł [odnotowanej 7 stycznia 2016 r., której to wartości należałoby się spodziewać przy ograniczonej podaży energii elektrycznej w okresie 10-31 sierpnia 2015 r.

Należy stwierdzić, że dokonane przez Prezesa URE ustalenia uwzględniały postulat powoda dotyczący równomiernego obniżania mocy w stopniach od 12 do 19. Należy przy tym podkreślić, że Prezes URE uwzględnił na korzyść powoda okoliczność, że obowiązujący plan ograniczeń nie uwzględniał aktualnej mocy umownej, wynikającej z zamówienia mocy umownej z dnia 18 maja 2015 r., obowiązującej w okresie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Prezes URE wziął pod uwagę zarzut odwołania powoda z 3 lipca 2019 r. od decyzji z dnia 17 czerwca 2019 r., dotyczący niezapewnienia równomiernego obniżania mocy przez plan ograniczeń w ten sposób, że obniżył wysokość wymierzonej kary pieniężnej, w związku ze zmianą mocy umownej. Po ponownym przeanalizowaniu sprawy, uznał bowiem, że powód mógł mieć świadomość, że obowiązuje go limit 0,700 MW w 11 stopniu zasilania, a co za tym idzie obowiązują go wyższe limity poboru mocy w stopniach zasilania: 12-19. Prezes URE przy ustalaniu wysokości kary uwzględnił wartości stopni zasilania, jakie obowiązywałyby powoda przy uwzględnieniu mocy umownej i mocy bezpiecznej wynikającej z umowy, z rozkładu obniżania mocy, sporządzonego przez OSD z uwzględnieniem mocy umownej 0,700 MW i mocy bezpiecznej 0,300 MW, w piśmie z dnia 22 lipca 2019 r.

Zdaniem Sądu, kara pieniężna obliczona w ten sposób mieści się w granicach zakreślonych przez przepis art. 56 ust. 3 P.e.

Należy bowiem wskazać, że przychody przedsiębiorcy za rok 2018 r. wynosiły (...)zł, zatem górna granica możliwej do orzeczenia kwoty kary pieniężnej stanowiącej 15% przychodów ukaranego podmiotu wynosiłaby (...)zł. Nałożona na powoda kara pieniężna w wysokości (...) zł stanowi zatem dolną granicę kary pieniężnej, która nie wpłynie negatywnie na stan finansowy przedsiębiorcy.

W ocenie Sądu, wymierzona w tej wysokości kara pieniężna spełni swoje podstawowe cele w zakresie oddziaływania szczególnego na powoda, jak również funkcję prewencji ogólnej. Tak ustalona kara nie przekracza również możliwości płatniczych powoda. Warto w tym miejscu podkreślić, że kara administracyjna posiada charakter środka przymusu służącego zapewnieniu realizacji wykonawczo – zarządzających zadań administracji agregowanych przez pojęcie interesu publicznego (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 31 marca 2008 r., sygn. akt SK 75/06, OTK-A 2008, Nr 2, poz. 30). Kara w tej wysokości, adekwatna do zakresu stwierdzonego naruszenia, będzie również odpowiednio odczuwalna i na tyle dolegliwa, aby spełniła swoje funkcje. Należało zatem przyjąć, iż kara w powyższej wysokości będzie na tyle odczuwalna dla powoda, aby spełniła swoją funkcję represyjną i zapobiegawczą sprawiając, że powód, jako podmiot ukarany będzie stosował się do obowiązującego porządku prawnego, a także wychowawczą oddziałując zniechęcająco na innych przedsiębiorców do podejmowania działań niezgodnych z prawem.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie, nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Z uwagi na nieuwzględnienie odwołania, za stronę, która przegrała proces należało uznać powoda i zasądzić od niego na rzecz pozwanego zwrot kosztów procesu, na które złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 720 zł zgodnie z § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2018, poz. 265.).

Sędzia SO Bogdan Gierzyński